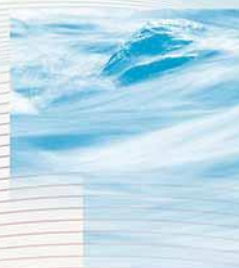

Quickscan Natuurwetgeving

N2-O2 Leiding Bergen op Zoom

Documentcode: 17M1183.RAP001.Qsn

Quickscan Natuurwetgeving

N2-O2 Leiding Bergen op Zoom

Documentcode: 17M1183.RAP001.Qsn

Opdrachtgever

Air Liquide Industrie B.V.
Weena 312
3012 NJ Rotterdam

Contactpersoon opdrachtgever

De heer. G. ter Haar

Contactpersoon LievensCSO

Mevrouw C. Buurman
E: CBuurman@LievensCSO.com

Projectcode	17M1183
Documentnummer	17M1183.RAP001.Qsn
Versiedatum	18 september 2017
Status	Definitief

Autorisatie			
Documentnummer	Versiedatum	Status	
17M1183.RAP001.Qsn	18 september 2017	Definitief	
Opgesteld door:	Functie	Datum	Paraaf
M. Gehem, MSc.	Adviseur ecologie	31.08.2017	
Geverifieerd door:	Functie	Datum	Paraaf
J. van Mil, MSc	Adviseur ecologie	18.09.2017	
Akkoord projectleider:	Functie	Datum	Paraaf
C. Buurman	Senior Jurist Omgevingsrecht	18.09.2017	

LIEVENSECSO MILIEU B.V.

BUNNIK

Postbus 2
3980 CA Bunnik
Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

LEEWARDEN

Postbus 422
8901 BE Leeuwarden
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

DEVENTER

Postbus 2018
7420 AA Deventer
Gotlandstraat 26
7418 AZ Deventer

MAASTRICHT

Postbus 1323
6201 BH Maastricht
Sleperweg 10
6222 NK Maastricht

HOOGVLIET

Postbus 551
3190 AM Rotterdam-Hoogvliet
Hoefsmidstraat 41
3194 AA Rotterdam-Hoogvliet

E-mail: info@LievenseCSO.com
KvK-nummer: 30152124

Website: LievenseCSO.com
BTW-nummer: NL. 8075.03.368.B.01

IBAN: NL63 ABNA 0570208009

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding.....	1
1.2 Doel	1
2 Plangebied.....	2
2.1 Huidige situatie	2
2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen.....	3
3 Onderzoeksopzet.....	4
3.1 Beschikbare gegevens	4
3.2 Veldbezoek	4
3.3 Toetsing aan de Wet natuurbescherming.....	4
4 Beschermde soorten	5
4.1 Wettelijk kader	5
4.2 Planten	5
4.3 Grondgebonden zoogdieren en zeezoogdieren.....	6
4.4 Vleermuizen	7
4.5 Amfibieën	7
4.6 Reptielen	8
4.7 Vissen	9
4.8 Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden.....	9
4.9 Vogels	9
5 Beschermde gebieden.....	11
5.1 Natura 2000-gebieden	11
5.2 Natuurnetwerk Nederland.....	12
6 Toetsing	13
6.1 Toetsing beschermde soorten	13
6.2 Toetsing beschermde gebieden	15
7 Eindconclusie en advies.....	16
7.1 Conclusie	16
7.2 Advies voor de uitvoering	16
8 Vervolg traject	18
Bijlagen	
Bijlage 1	Wetgeving en beleid
Bijlage 2	Bronnen
Bijlage 3	Kaart regionale ligging
Bijlage 4	Foto's van het plangebied
Bijlage 5	Resultaten NDFF

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding van onderhavige quickscan natuurwetgeving betreft de geplande aanleg van een N2-O2 pijpleiding aan de westzijde van Bergen op Zoom. Het plangebied loopt langs bebouwing en beschermde natuurgebieden. Bovendien moeten enkele open wateren worden doorkruist. De geplande werkzaamheden hebben mogelijk (significant) negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Om de effecten van de voorgenomen ingreep te beoordelen is door LievenseCSO Milieu B.V.¹ een onderzoek, quickscan, naar de aanwezige beschermde natuurwaarden uitgevoerd in opdracht van Air Liquide Industrie B.V.

1.2 Doel

De quickscan of vooronderzoek is geen soortgerichte inventarisatie, maar de eerste fase in het kader van de procedure van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb, zie bijlage 1). De Wnb voorziet sinds 1 januari 2017 in het wettelijk kader voor de bescherming van planten- en diersoorten, Natura 2000-gebieden en houtopstanden. In het kader van de Wnb, de bescherming van soorten en natuurgebieden, is de Provincie Noord-Brabant bevoegd gezag. De voorliggende quickscan leent zich niet direct voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag voor de geplande planontwikkeling.

Het doel van de quickscan is, om op basis van een literatuuronderzoek en een veldbezoek, een inschatting te maken of:

- er beschermde planten- en diersoorten in het plangebied of directe omgeving voorkomen;
- de planontwikkeling mogelijk effect(en) heeft op de al dan niet aanwezige beschermde planten- en diersoorten en daardoor mogelijk strijdig is met de soortenbescherming conform de Wnb;
- er een noodzaak aanwezig is voor het uitvoeren van een nader onderzoek naar de mogelijk voorkomende beschermde planten- en diersoorten, door een gerichte veldinventarisatie volgens de geldende protocollen;
- de planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) of het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voormalige EHS) en of er daarbij sprake is van de noodzaak voor onderzoek in het kader de gebiedsbescherming conform de Wnb en/of het provinciale beleid omtrent het NNN, inclusief externe werking.

Zowel bij mogelijke effecten als bij onvoldoende gegevens over de mogelijke aanwezige beschermde soorten of gebieden (Natura 2000 of NNN gebieden), volgt doorgaans het advies voor het uitvoeren van een nader onderzoek. Onder een nader onderzoek vallen soortgerichte onderzoeken, nadere effecten beoordeling, toetsing aan de instandhoudingsdoelstellingen van soorten en habitattypen. Op basis van een nader onderzoek kan een ontheffing in het kader van het soortenbeschermingsdeel van de Wnb worden aangevraagd bij de Provincie Noord-Brabant.

¹LievenseCSO Milieu B.V. is door Eerland Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van LievenseCSO Milieu B.V. voor de uitvoer van flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is LievenseCSO lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). LievenseCSO Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde quickscan.

Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom.

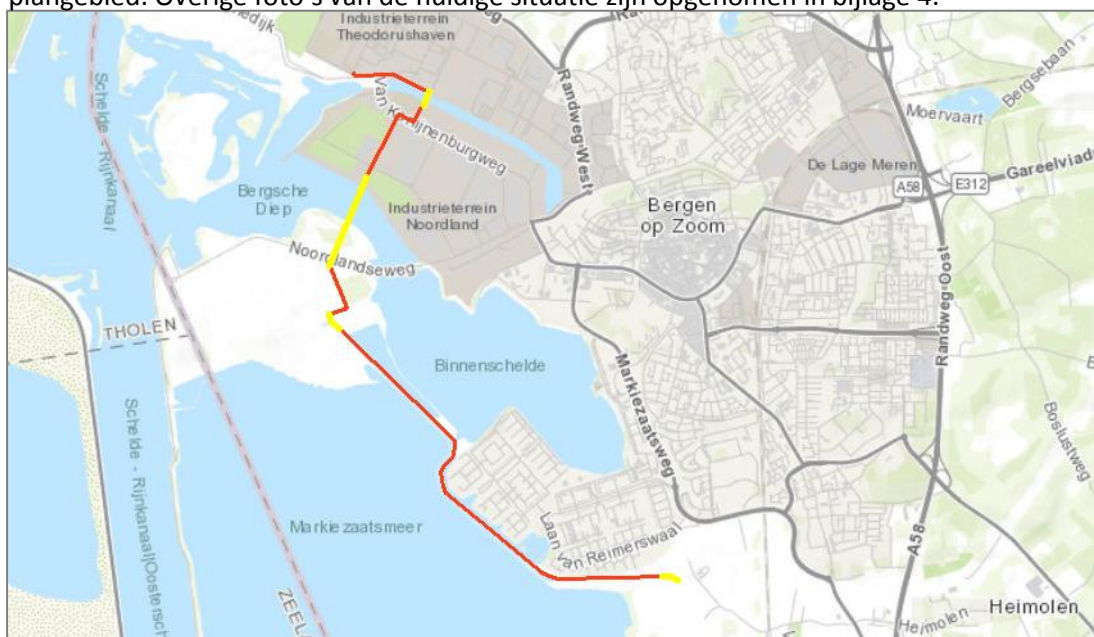
QUICKSCAN NATUURWETGEVING | N2-O2 LEIDING BERGEN OP ZOOM | DOCUMENTCODE: 17M1183.RAP001.QSN
Status: Definitief | Versiedatum: 18 september 2017

2 Plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan westzijde van Bergen op Zoom (Provincie Noord-Brabant). Het plangebied bestaat voor een groot deel uit een dijklichaam parallel aan bebouwing en het Markiezaatsmeer (figuur 2.1, de regionale ligging is weergegeven in bijlage 3). Op een aantal locaties moet open water worden doorkruist. Het huidige gebruik valt grotendeels onder bestemming groen (zuidelijk deel van het tracé, Bergse Plaat), bedrijf (noordelijke deel van het tracé, Theodorus haven) en bestemming natuur (midden deel van het tracé, Buitengebied Zuid). Naast het gebruik voor wonen en industrie worden de bestaande dijken gebruikt door fietsers en wandelaars, een groot deel van het plangebied is niet toegankelijk met de auto.

Het dijklichaam tussen het Markiezaatsmeer en de Binnenschelde bestaat uit een 20 meter breed dijklichaam met aan de westzijde een rietkraag en aan de oostzijde een ruigte (met o.a. riet, harig wilgenroosje, braam en brandnetel). Rondom de Bergseplaat heeft het dijklichaam een breedte van circa 15 m, het westelijk deel grenst aan weerszijde aan open water met een rietkraag, het zuidelijk deel grenst aan de zuidzijde aan een openwatergang en rietkraag. Het dijklichaam bij het industrieterrein Noordland is bekleed met asfalt, gras en een open betonstructuur. De overzichtsfoto's (figuur 2.2) geven een indruk van het plangebied. Overige foto's van de huidige situatie zijn opgenomen in bijlage 4.

Figuur 2.1: situering van het plangebied in rood (open ontgraving) en geel (gestuurde boring; bron Pdok.nl)

Figuur 2.2 Deel van het plangebied wat door (links) en parallel aan (rechts) Natura 2000 gebied loopt.

2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen

Het plan omvat de aanleg van een nieuwe N2-O2 pijpleiding die aansluit op de bestaande pijpleidingen. De aanleg zal worden gerealiseerd middels een open ontgraving met een diepte van 1,5 meter en een breedte van maximaal 2 meter. Om de werkzaamheden mogelijk te maken vindt een tijdelijke bemaling plaats. In de huidige planning (17 juli 2017) is opgenomen dat de voorbereidingen worden gestart op 14 maart 2018, de uitvoering op 8 mei 2018 en de oplevering is gepland op 19 november 2018.

3 Onderzoekopzet

3.1 Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren al onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet te raadplegen. Hierbij is gebruik gemaakt van de informatie uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2017a, zie bijlage 5 en NDFF, 2017b). De beschikbare verspreidingsgegevens over het voorkomen van beschermde natuurwaarden in en binnen de invloedsfeer van het plangebied zijn voorafgaand aan het veldbezoek geanalyseerd.

3.2 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek. Met dit veldbezoek kan beoordeeld worden of de planten- en diersoorten die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Daarnaast kan worden beoordeeld of ook andere beschermde soorten voorkomen of te verwachten worden op basis van de aanwezige terreinkenmerken en beheer.

Het oriënterend veldbezoek is door LieveenseCSO Milieu B.V. op 19 juli 2017 uitgevoerd. Het veldonderzoek is uitgevoerd door mevrouw M. Gehem (MSc). Ten tijde van de inspectie was het 30 °C en over het algemeen zonnig met een enkele bui en een matige wind (3 Bft) uit het zuidoosten.

3.3 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

De omvang van de werkzaamheden en de veranderingen die worden aangebracht in het plangebied vormen de basis voor de effectenbeoordeling. Op basis van de effectenbeoordeling en het huidige bestemmingsplan wordt beoordeeld of en welke vervolg stappen noodzakelijk zijn.

De effectenbeoordeling houdt rekening met tijdelijke effecten (gedurende de uitvoering van de werkzaamheden) en langdurige effecten (na de uitvoering). In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

In de effectenbeoordeling wordt er van uitgegaan dat de werkzaamheden gedurende daglichtperiode worden uitgevoerd. Omdat de exacte werkzaamheden en uitvoeringsperiode en -duur nog niet bekend zijn, wordt in de effectenbeoordeling aangegeven in welke periode veel dan wel weinig (of geen) effecten worden verwacht. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, is dat ook beschreven, de effectenbeoordeling kan pas na uitvoering van het noodzakelijke soortgerichte onderzoek worden afgerond.

4 Beschermde soorten

4.1 Wettelijk kader

De Wnb voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage 1). De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de Wnb zijn hiernaast, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten:

- Artikel 3.1: Vogelrichtlijnsoorten;
- Artikel 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I;
- Artikel 3.10: Andere (nationale) soorten.

Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. In bijlage 1 staat nader toegelicht welke verboden dit zijn en wat deze inhouden.

4.2 Planten

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van beschermde planten in of binnen de invloedsfeer van het plangebied niet verwacht (NDFF, 2017a; NDFF 2017b). Het deel van het tracé wat wordt aangelegd middels een open ontgraving ligt grotendeels op en parallel aan een veel gebruikt wandelpad met een grazige vegetatie met soorten als berenklauw, grote weegbree, Engels raaigras en akkerdistel met aan minimaal één zijde een brede rietkraag welke jaarlijks wordt gemaaid (figuur 4.1). De aanwezigheid van deze ruderaal soorten duidt op een voedselrijk systeem. Op meerdere plekken zijn loopsporen van honden aangetroffen die het water opzoeken om te zwemmen. De ingesleten sporen duiden op intensief gebruik. Het intensieve recreatieve gebruik en beheer van dit deel van het tracé in combinatie met het voedselrijke karakter maken het gebied ongeschikt als groeiplaats van beschermde soorten, de meeste beschermde soorten de voorkeur hebben voor voedselarme systemen (Weeda et al., 2003; van der Meijden, 2005).

Figuur 4.1 Wandelpad op dijklichaam

Figuur 4.2 Industriegebied Noordland

Het noordelijk deel van het tracé wordt eveneens aangelegd middels een openontgraving, dit deel van het tracé ligt midden in het industriegebied 'Noordland'. De bermen zijn schaars begroeid met enkele struiken, grassen en ruigtes (figuur 4.2). Het verstoorde karakter duidt op ongeschikte groeiomstandigheden voor beschermde soorten.

Op basis van het veldbezoek, de literatuur en de aanwezige terreinkenmerken wordt het voorkomen van beschermde planten soorten uitgesloten.

4.3 Grondgebonden zoogdieren en zeezoogdieren

In de verspreidingsgegevens van grondgebonden zoogdieren (Broekhuizen *et. al.*, 2016; NDFF, 2017a; NDFF 2017b) komen in de omgeving (binnen 0-1 km) van het plangebied waarnemingen voor van beschermde zoogdieren: boommarter, bosmuis, bunzing, eekhoorn, egel, grijze zeehond, haas, huisspitsmuis, konijn, ree en vos (bijlage 5). Op grotere afstand (tot 5 km) komen waarnemingen van damhert, wezel en hermelijn voor.

Voor een groot deel van deze mogelijk voorkomende soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Noord-Brabant, 2016). Dit wil zeggen dat voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing van de Wnb hoeft te worden aangevraagd. Voor deze groep soorten geldt, net als voor niet beschermde soorten, te allen tijde de zorgplicht. Het voorkomen van algemene (vrijgestelde) soorten kan niet worden uitgesloten.

Deze vrijstelling geldt echter niet voor: boommarter, damhert eekhoorn en grijze zeehond. Voor bunzing, hermelijn en wezel geldt een tijdelijke vrijstelling tot oktober 2017 (Provincie Noord-Brabant, 2016), deze soorten worden in de rapportage meegenomen als beschermd omdat de uitvoering pas in 2018 wordt gerealiseerd.

Waarnemingen van boommarter zijn de provincie Noord-Brabant enkel bekend uit het ten oosten van Bergen op Zoom gelegen bos van Landgoed Zoomland (Brabantslandschap, 2017). Tussen dit natuurlijke leefgebied en het plangebied ligt de bebouwing van Bergen op Zoom en meerdere grote wegen. Het voorkomen van boommarter in het plangebied wordt dan ook niet verwacht.

Waarnemingen van bunzing worden op meerdere plekken in Bergen op Zoom doorgegeven, hermelijn en wezel zijn een stuk schuwer waardoor weinig waarnemingen in de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (Provincie Noord-Brabant, 2014; Vogelwerkgroep Bergen op Zoom, 2017). De bekende waarnemingen komen van de molenplaat (Vogelwerkgroep Bergen op Zoom, 2017). Alle drie komen voor in kleinschalig (cultuur) landschap met voldoende structuurrijk groen om te kunnen schuilen. Op basis van de aanwezige terreinkenmerken en de bekende waarnemingen kan het voorkomen van deze soorten niet worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of prooi-resten aangetroffen maar dit geeft geen uitsluitel van het voorkomen van deze moeilijk waar te nemen soorten.

Het leefgebied van damhert wordt in Nederland gereguleerd en beperkt zich tot enkele standplaatsen verspreid over het land. Bergen op Zoom valt buiten deze standplaatsen, damhert wordt dan ook niet in het plangebied verwacht.

Eekhoorn komt van nature voor in een bosrijke omgeving met voldoende voedsel en dekking. Eekhoorn is voor haar voedselvoorziening afhankelijk van vruchten en noten

dragende bomen. Daarnaast is eekhoorn voor het bouwen van haar nest afhankelijk van bomen, niet alleen om het nest in te bouwen maar ook om te kunnen voorzien in nestmateriaal. Het plangebied bestaat uit een open landschap met een beperkt aanbod aan voedsel, enkel aan de noordzijde en in enkele tuinen zijn voedselbronnen beschikbaar. Op basis van het bekende verspreidingsgebied (Brabantslandschap, 2017) wat zich aan de oostzijde van het plangebied bevindt en de aanwezige terreinkenmerken wordt het voorkomen van eekhoorn binnen het plangebied uitgesloten.

Grijze zeehond wordt op basis van de ligging en het type werkzaamheden (op land) uitgesloten. Waarnemingen van grijze zeehond zijn bekend uit de zoute wateren aan de westzijde van het plangebied. In of binnen de invloedssfeer van het plangebied worden geen zeezoogdieren verwacht.

Naast het voorkomen van bunzing, hermelijn en wezel kan het voorkomen van vrijgestelde (nationaal beschermde) soorten niet worden uitgesloten.

4.4 Vleermuizen

De verspreidingsgegevens van vleermuizen (Broekhuizen et. al. 2016; NDFF 2017a; Bunschoek, 2012) geven aan dat in de regio van het plangebied vleermuizen kunnen voorkomen. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd conform de Wnb. De in de directe omgeving (tot 5 kilometer) voorkomende vleermuizen zijn: franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Het plangebied ligt aan de buitenrand van Bergen op Zoom en bestaat uit een industrieterrein, woonwijk, open water en het gebied de Markiezaat (verbinding tussen de woonwijk en het industrieterrein). In het plangebied zijn verschillende groenstructuren aanwezig die kunnen dienen als oriëntatiepunt voor een vliegroute van vleermuizen. De open terreinen tussen gebouwen, het wandelpad rond de Bergse Plaat en het Markiezaat bieden door een afwisseling in bomen, rietkragen, moerassen en waterpartijen een geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Voor de aanleg van de leiding worden geen bomen gekapt op gebouwen gesloopt, aanwezige bomen en gebouwen zijn dan ook niet gecontroleerd op mogelijke verblijfplaatsen. Gezien vleermuizen in het gebied veelvuldig voorkomen kan het voorkomen van een verblijfplaats nabij het plangebied niet worden uitgesloten (Vogelwerkgroep Bergen op Zoom, 2017; Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant, 2017).

In het plangebied zijn geen aanwijzingen voor verblijfplaatsen, mogelijk bevindt zich een verblijfplaats in één van de woningen nabij het plangebied. Op basis van de aanwezige terreinkenmerken kan het voorkomen van langsvliegende of foeragerende vleermuizen niet worden uitgesloten.

4.5 Amfibieën

De verspreidingsgegevens van amfibieën (NDFF 2017a; RAVON 2014) geven aan dat in de omgeving van het plangebied diverse amfibieënsoorten aanwezig kunnen zijn. De mogelijk voorkomende soorten zijn veelal nationaal beschermde soorten (artikel 3.10): bastaard kikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Noord-Brabant, 2016). Voor

deze groep soorten geldt, net als voor niet beschermde soorten, te allen tijde de zorgplicht. Het voorkomen van algemene (vrijgestelde) soorten kan niet worden uitgesloten.

Deze vrijstelling geldt niet voor de in de verspreidingsgegevens vermelde alpenwatersalamander, kamsalamander en vinpootsalamander.

Het plangebied grenst aan het natuurlijke verspreidingsgebied van alpenwatersalamander. Alpenwatersalamander is een weinig kieskeurige soort en komt voor in niet te snel stromend water met weinig tot geen grote vis. Zee- en rivierkleigebieden worden gemedend. Het plangebied is gelegen op een zeekleibodem, het voorkomen van alpenwatersalamander wordt dan ook niet verwacht.

Kamsalamander komt verspreid in Nederland voor in (matig) voedselrijke watergangen met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Deze (voortplantings)wateren liggen bij voorkeur in kleinschalig (cultuur) landschap met bossen, struweel en hekken (overwinteringsbiotoop). Geschikt biotoop bevindt zich doorgaans op zandgrond, zee- en rivierkleigebieden worden gemedend. Het plangebied is gelegen op een zeekleibodem, het voorkomen van kamsalamander wordt dan ook niet verwacht.

Het plangebied valt buiten het natuurlijke verspreidingsgebied van vinpootsalamander wat meer richting het oosten van de provincie ligt. Geschikt habitat voor vinpootsalamander bestaat uit bosrijke gebieden op zandgrond met heidevennen en poelen. Omdat het plangebied niet het geschikte habitat biedt en buiten het natuurlijke verspreidingsgebied valt wordt het voorkomen van vinpootsalamander uitgesloten.

Op basis van de bekende verspreiding en de aanwezige terreinkenmerken wordt het voorkomen van alpenwatersalamander, kamsalamander en vinpootsalamander uitgesloten. Het voorkomen van vrijgestelde (nationaal beschermde) soorten kan niet worden uitgesloten.

4.6 Reptielen

De verspreidingsgegevens van reptielen (NDFP 2017a; RAVON 2014) geven aan dat in de directe omgeving van het plangebied mogelijk de beschermde levendbarende hagedis voorkomt.

Het voorkomen van levendbarende hagedis is bekend uit het gebied ten oosten en zuiden van Bergen op Zoom (Provincie Noord-Brabant, 2014; telmee.nl). Levendbarende hagedis komt in Nederland vooral voor op heide en hoogveen (Creemers et al., 2009) maar steeds vaker worden waarnemingen in weg- en spoorbermen met een ruigte vegetatie gemeld. Een groot deel van het plangebied bestaat uit een intensief gebruikte grasstrook met een ontwikkeling van riet langs de zijde van het pad. Een mozaïek van structuurrijke kruiden en ruigte ontbreken binnen het plangebied. Mogelijk zijn delen van de molenplaat, net buiten het plangebied, wel geschikt. Op basis van de terrein kenmerken binnen het plangebied en de recente verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van levendbarende hagedis uitgesloten.

Op basis van de bekende verspreiding en de aanwezige terreinkenmerken wordt het voorkomen van levendbarende hagedis en andere strikt beschermde reptielsoorten uitgesloten.

4.7 Vissen

De verspreidingsgegevens van vissen (NDFF, 2017a; RAVON, 2014) geven aan dat in de directe omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten voorkomen. Parallel aan het plangebied liggen verschillende watergangen en poelen. De watergangen zijn voedselrijk en stromen nauwelijks. De bodem bestaat uit een sliblaag bedekt met rietstengels. De aanwezige kenmerken bieden geen geschikt biotoop voor beschermde vissen. Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn de watergangen steekproefsgewijs bemonsteren. Tijdens dit steekproef onderzoek zijn geen (beschermde) vissen waargenomen.

Op basis van de bemonsteringen van de watergang en de aanwezige kenmerken wordt het voorkomen van beschermde vissen uitgesloten.

4.8 Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden

De verspreidingsgegevens van libellen, dagvlinders en ongewervelden (NDFF, 2017a; RAVON, 2014) geven aan dat in de directe omgeving van het plangebied mogelijk de beschermde gevlekte witsnuitlibel voorkomt.

Het zwaartepunt van de verspreiding ligt in Overijssel en Friesland, waarnemingen daarbuiten komen vooral voor in Utrecht, Gelderland en het oosten van Noord-Brabant. Voor de voortplanting is gevlekte witsnuitlibel afhankelijk van moerassen of watergangen met een verlandingszone. Dergelijk biotoop is in het plangebied niet aanwezig, bovendien ligt het plangebied buiten het bekende verspreidingsgebied (NDFF, 2017b; Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002). Op basis van het veldbezoek, de recente verspreidingsgegevens en de aanwezige terreinkenmerken wordt het voorkomen van gevlekte witsnuitlibel uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde libellen, dagvlinders en ongewervelden of voor hun belangrijke waardplanten aangetroffen. Op basis van de aanwezige terreinkenmerken wordt het voorkomen van beschermde libellen, dagvlinders en ongewervelden uitgesloten.

4.9 Vogels

Algemene broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn diverse algemene vogelsoorten waargenomen (onder andere blauwe reiger, bruine kiekendief, fuut, houtduif, koolmees, knobbelzwaan, kuifeend, meerkoet, merel, rietgors, vink en zanglijster). De aanwezige groenstructuren (bomen, struiken en rietkragen) en ondiepe wateren bieden voldoende dekking om te kunnen dienen als foerageer en broedbiotoop van algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek zijn geen (bezette) nesten van struweelvogels of watervogels aangetroffen. Wel zijn jonge futen en meerkoeten waargenomen in de watergang parallel aan het Markiezaat richting de Molenplaat.

Het plangebied vormt een geschikt leefgebied voor algemene broedvogels, het is niet uit te sluiten dat in het komende broedseizoen vogels tot broeden komen in bomen en struiken binnen het plangebied.

Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats

In de directe omgeving van het plangebied zijn de volgende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aanwezig: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief (NDFF, 2017a²).

Tijdens het veldbezoek is een overvliegende sperwer waargenomen op de Molenplaat nabij het Zoommeer. Vanuit het verspreidingsonderzoek van de Vogelwerkgroep Bergen op Zoom zijn binnen het plangebied waarnemingen van een paartje boomvalken (Plaatvliet) en territorium van slechtvalk (Zoommeer) bekend. In 2016 zijn tijdens een excursie van de Vogelwerkgroep Bergen op Zoom twee zeearenden en sperwer waargenomen.

Het industrie terrein en het gebied richting de Bergseplaat bieden geen verblijfplaatsen voor soorten die in gebouwen of schuren broeden zoals gierzwaluw, huismus en steenuil. Deze soorten worden dan ook niet verwacht. Grote gele kwikstaart wordt op basis van de afwezigheid van stromend water, een habitat eis van deze soort, uitgesloten. Ooievaar foerageert in open (agrarisch) landschap, door het ontbreken van geschikt foerageergebied kan deze soort worden uitgesloten. Binnen het projectgebied zijn geen geschikte broedlocaties voor slechtvalk aanwezig, het plangebied vormt mogelijk wel onderdeel van het foerageergebied.

Het zuidelijke deel van het plangebied (onder de Bergse Plaat), de Plaatvliet en de Molenplaat (figuur 4.4) bieden samen met de omliggende meren een geschikt leefgebied voor de in de verspreidingsgegevens vermelde boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, ransuil, roek, sperwer en wespandief. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of verblijfplaatsen van deze soorten aangetroffen, op basis van de verspreidingsgegevens en aanwezige terreinkenmerken maakt het plangebied onderdeel uit van een groter aaneengesloten foerageergebied van deze soorten.

In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Mogelijk zijn er wel jaarrond beschermde nesten in de bosschage aan de noordzijde van het plangebied aanwezig. Het plangebied vormt samen met de omgeving een groter aaneengesloten foerageergebied voor o.a. boomvalk, buizerd en sperwer. Het bos op de Molenplaat biedt een geschikte nestlocatie voor een (mogelijk) nog te bouwen nest.

Figuur 4.3 Afwisseling van rietruigte en bomen

Figuur 4.4 Bosschage op de Molenplaat

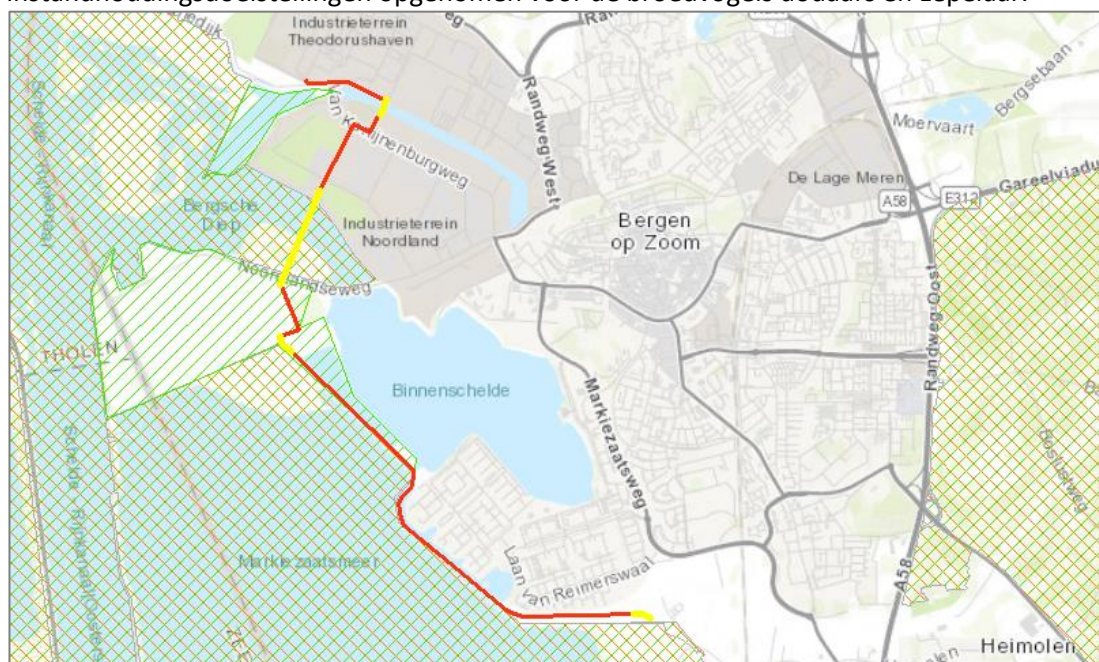
² In de gegevens van het NDFF is niet geselecteerd op type waarnemingen zoals, bijvoorbeeld enkel broedvogeltellingen voor de vogels. De waarnemingen van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestlocatie betreffen een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen en niet alleen broedgevallen.

5 Beschermde gebieden

De Wnb onderdeel 'Gebieden' voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden geldt in Nederland de planologische bescherming van gebieden. Deze beschermde gebieden zijn vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). De bescherming van het NNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van alle beschermde gebieden in en rondom het plangebied.

5.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied loopt deels door een gebied met de status beschermd Natura 2000-gebied. Het betreft het Natura 2000-gebied ('Zoommeer'), bovendien grenst het plangebied aan Natura 2000-gebied de 'Markiezaat'. De ligging van het tracé ten opzichte van beschermde Natura 2000-gebieden is met oranje/groene arcering aangegeven in figuur 5.1. In het Natura 2000-gebied 'Zoommeer' zijn geen specifieke habitattypen aangewezen. Wel heeft het gebied een kernopgave voor behoud of herstel ruimtelijke diepe wateren, kreken, geulen, ondiep water, platen kwelders of schorren en stranden te behouden. In het zoommeer geldt een instandhoudingsdoelstelling voor broedvogels en niet-broedvogels. Het gaat om de volgende broedvogels: kluut, strandplevier, zwartkopmeeuw en visdief. Voor niet-broedvogels gaat het om de soorten: fuut, grauwe gans, rotgans, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, kuifeend, meerkoet en kluut. Het Markiezaat is aangewezen als vogelrichtlijn gebied, voor dit gebied zijn onder andere instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor de broedvogels dodaars en Lepelaar.

Figuur 5.1: ligging tracé rood (open ontgraving) en geel (gestuurde boring) ten opzichte de beschermde gebieden (NNN in groen en groen/oranje en Natura 2000-gebied in groen/oranje).

Het water maakt onderdeel uit van het foerageergebied en dient als overnachtingslocatie. De platen aan de westzijde van het plangebied maken onderdeel uit van het foerageergebied en hebben een functie als dag-rustplaats.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied loopt voor een deel door beschermd gebied met de status Natuurnetwerk Nederland (NNN) en grenst aan het provinciale Natuurnetwerk Brabant (NNB) daarnaast loopt het gebied parallel aan Natura 2000-gebied met eveneens de status NNN. De ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN is aangegeven in figuur 5.1 en heeft onder andere het beheertype N05.01 Moeras en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.

In het natuurbeheerplan Noord-Brabant (Provincie Noord-Brabant, 2014) zijn de historische en actuele kenmerken en waarden van het markiezaat (ten zuiden van het plangebied), de molenplaat en de nabijgelegen Prinsesseplaat (ten noorden van het plangebied) toegelicht. Het Markiezaat en de Prinsesseplaat hebben een belangrijke functie voor de volgende vogels: brandgans, bruine kiekendief, grauwe gans, kluut, lepelaar, roerdomp, waterral en visdief. Het uiteindelijk doel van de Markiezaat is het vormen van een begeleidende natuurlijke eenheid samen met de Hogerwaardpolder (ten zuiden van het plangebied). De vegetatiestructuur dient kort en open te blijven om de huidige functie en de doelstelling te waarborgen.

6 Toetsing

De aanleg van een N2-O2 pijpleiding in Bergen op Zoom kan effect hebben op de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en gebieden. Deze effecten, zowel op korte (tijdens de uitvoering) als op de lange termijn (na de uitvoering) worden hieronder beschreven.

6.1 Toetsing beschermde soorten

Op basis van het literatuuronderzoek en veldbezoek wordt geconcludeerd dat er mogelijk beschermde natuurwaarden aanwezig zijn in het plangebied. De voorgenomen ingreep heeft daardoor mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten en hun leefgebied. Het gaat om algemene (vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren zoals muizen, beschermde grondgebonden zoogdieren; bunzing, hermelijn en wezel, het foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen, algemene (vrijgestelde) amfibieën, broedvogels en het foerageergebied van vogels met een jaar rond beschermde nestplaats zoals boomvalk. Strikt beschermde planten, reptielen, vissen, libellen, vlinders en ongewervelden worden op basis van dit onderzoek niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied komen naar verwachting algemene grondgebonden zoogdieren voor. De te verwachten grondgebonden zoogdiersoorten zijn door provincie Noord-Brabant vrijgesteld (Provincie Noord-Brabant, 2016); dit wil zeggen dat voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing van de Wnb hoeft te worden aangevraagd. Voor deze groep soorten geldt, net als voor niet beschermde soorten, te allen tijde de zorgplicht (artikel 1.11, zie bijlage 1). Omdat deze soorten jaar rond actief zijn kan geen minst kwetsbare periode worden aangegeven.

Naar verwachting maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van bunzing, hermelijn en wezel. Van deze soorten zijn geen sporen of verblijfplaats op het tracé aangetroffen. Het tracé zelf is daarom naar verwachting niet essentieel in de voedselvoorziening maar vormt een verbinding tussen foerageergebieden. Tijdens en na de ingreep is het projectgebied niet tot minder geschikt als foerageergebied van deze soorten. Omdat het plangebied niet essentieel is in de voedselvoorziening en onderdeel uit maakt van een groter aaneengesloten foerageergebied kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen hoeft voor de soortgroep grondgebonden zoogdieren geen ontheffing van de Wnb onderdeel soorten te worden aangevraagd.

Vleermuizen

Het is mogelijk dat het plangebied en directe omgeving wordt gebruikt als foerageergebied en vliegroute van diverse vleermuissoorten. In het huidige plan blijven gebouwen en bomen intact hierdoor kan het vernietigen van een potentiële verblijfplaats worden uitgesloten.

Het plangebied is onderdeel van een groter aaneengesloten foerageergebied en is door de open ligging naar verwachting niet essentieel voor de voedselvoorziening. De huidige uitvoering valt in de actieve periode van vleermuizen (april t/m november) indien in deze periode werkzaamheden tussen zonsondergang en –opkomst worden uitgevoerd heeft het inzetten van verlichting mogelijk negatieve effecten op langsvliegende en foeragerende

vleermuizen. Omdat het plangebied niet wezenlijk veranderd is het plangebied na afronding van de planontwikkeling opnieuw toegankelijk als foerageergebied en vliegroute van vleermuizen, langdurige effecten kunnen daarom worden uitgesloten.

Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht. Om verstoring van het foerageergebied en langs vliegende vleermuizen te voorkomen dienen werkzaamheden enkel tussen zonsopkomst en – ondergang te worden uitgevoerd. Het uitvoeren van een aanvullend soortgericht onderzoek is niet noodzakelijk. Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen hoeft voor de soortgroep vleermuizen geen ontheffing van de Wnb onderdeel soorten te worden aangevraagd.

Amfibieën

In het plangebied komen naar verwachting algemene amfibieën voor. Voor de verwachte soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Noord-Brabant, 2016). Dit wil zeggen dat voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing van de Wnb hoeft te worden aangevraagd. Voor deze groep soorten geldt, net als voor niet beschermde soorten, te allen tijde de zorgplicht (artikel 1.11, zie bijlage 1).

De werkzaamheden worden naar verwachting tussen medio maart en oktober uitgevoerd. In deze periode (afhankelijk van de temperatuur) bevinden amfibieën zich in voortplantingswateren. Afhankelijk van de weersomstandigheden kan de migratie van en naar het water enkele weken eerder of later beginnen. Afhankelijk van de daadwerkelijke planning en fasering dienen maatregelen in het kader van de zorgplicht te worden toegepast. Een invulling kan pas worden gegeven wanneer de daadwerkelijke planning is vastgesteld.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen hoeft voor de soortgroep amfibieën geen ontheffing van de Wnb onderdeel soorten te worden aangevraagd.

(Algemene) broedvogels

Het plangebied biedt in potentie mogelijkheden als broedlocatie van diverse algemene vogelsoorten. De uitvoering wordt conform de huidige planning (juli, 2017) in de periode begin mei t/m eind september uitgevoerd. Dit betekent dat de werkzaamheden in het broedseizoen³ worden uitgevoerd. Het is niet uit te sluiten dat voor of tijdens de uitvoering vogels tot broeden komen in of binnen de invloedssfeer van het plangebied. De werkzaamheden hebben daardoor mogelijk negatieve effecten op broedende vogels. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hier wordt geen ontheffing voor verleend. Indien het niet mogelijk is de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren dienen voor en tijdens de uitvoering aanvullende maatregelen te worden genomen, deze maatregelen dienen in een Ecologisch Werk Protocol te worden vastgelegd. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soortgroep niet mogelijk.

De geplande werkzaamheden vallen samen met het broedseizoen, het is niet uit te sluiten dat vogels voor of gedurende de werkzaamheden tot broeden komen. Het is niet mogelijk om voor deze soortgroep een ontheffing aan te vragen. Voor deze soortgroep moeten

³Voor het broedseizoen (verschilt per soort) wordt in de wet geen standaardperiode aangehouden, doorgaans kan globaal uitgegaan worden van 15 maart tot 15 augustus. Dit betreft echter een globale periode, waardoor ook broedgevallen buiten deze periode beschermd zijn. Buiten het broedseizoen zijn onbezette nesten niet beschermd, behalve als het nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nest betreft.

aanvullende maatregelen (zoals broedvogel vrij houden) in een Ecologisch Werk Protocol worden vastgelegd om knelpunten met de Wnb onderdeel soorten te voorkomen.

Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats

Het plangebied maakt onderdeel uit van een groter aaneengesloten foerageergebied van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. Tijdens de werkzaamheden is het plangebied tijdelijk niet of minder geschikt als onderdeel van het foerageergebied. Omdat in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar blijft worden geen negatieve effecten verwacht op vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. Na afloop van de werkzaamheden is het plangebied weer beschikbaar als onderdeel van het foerageergebied omdat het plangebied niet wezenlijk veranderd.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het foerageergebied van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats in het plangebied zijn geenjaarrond beschermde nesten waargenomen. De werkzaamheden hebben naar verwachting geen negatief effect op deze soortgroep

6.2 Toetsing beschermde gebieden

Natura 2000-gebied

Het plangebied loopt deels door een gebied met de status beschermd Natura 2000-gebied. Het betreft het Natura 2000-gebied ('Zoommeer'), bovendien grenst het plangebied aan Natura 2000-gebied de 'Markiezaat'.

Op basis van de quickscan kan niet worden uitgesloten of de voorgenomen ingreep mogelijk (significante) negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in en binnen de invloedssfeer van het plangebied. Negatieve effecten dienen in een nader onderzoek te worden bepaald, het is niet uit te sluiten dat voor de voorgenomen planontwikkeling een vergunning Wnb onderdeel gebieden moet worden aangevraagd.

Om duidelijkheid te krijgen over de mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden dient een nader onderzoek in de vorm van een Voortoets Natura 2000 te worden uitgevoerd. Op basis van deze toetsing kunnen de vervolgstappen en eventueel benodigde vergunning worden bepaald.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied loopt voor een deel door beschermd gebied met de status Natuurnetwerk Nederland (NNN) daarnaast loopt het gebied parallel aan Natura 2000-gebied met eveneens de status NNN. Het voornemen heeft door de aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden zoals omschreven in hoofdstuk 5. Na afloop van de werkzaamheden is het plangebied niet wezenlijk veranderd. De functie als begeleidende natuurlijke eenheid blijft behouden. Vanuit het provinciale natuurbeleid is er daarom geen bezwaar tegen de voorgenomen ingreep. Een nadere beoordeling ('nee, tenzij'-beoordeling) is niet nodig.

De planontwikkeling heeft geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland. Een nadere beoordeling ('nee, tenzij'-beoordeling) is niet nodig.

7 Eindconclusie en advies

7.1 Conclusie

Onderdeel soorten

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten.

Het plangebied en de directe omgeving hebben een functie voor verschillende (algemene) grondgebonden zoogdieren, vleermuissoorten, algemene amfibieën, algemene broedvogels en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. Om (blijvende) negatieve effecten te voorkomen dienen enkele maatregelen in acht te worden genomen, deze maatregelen dienen te worden uitgewerkt in een Ecologisch Werk Protocol.

Onderdeel gebieden

Op basis van de quickscan kan niet worden uitgesloten of de voorgenomen ingreep mogelijk (significante) negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in en binnen de invloedssfeer van het plangebied. Negatieve effecten dienen in een nader onderzoek te worden bepaald, het is niet uit te sluiten dat voor de voorgenomen planontwikkeling een vergunning Wnb onderdeel gebieden moet worden aangevraagd.

7.2 Advies voor de uitvoering

Gedragscode

Geadviseerd wordt om te werkzaamheden uit te voeren onder een goedgekeurde gedragscode. Voor het werken met open ontgravingen kan bijvoorbeeld de gedragscode van TenneT TSO B.V. worden opgevolgd. De implementatie van de gedragscode kan worden opgenomen in het Ecologisch Werk Protocol.

Zorgplicht

Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. (artikel 1.11 Wnb, zie bijlage 1).

Minst kwetsbare periode

Een groot deel van de verwachte schade aan de mogelijk aanwezige soorten is te voorkomen door buiten de kwetsbare periode van deze soorten te werken. Dat wil zeggen buiten de voortplantingsperiode en de overwinteringsperiode. Voor deze periode zijn enkel richtdata te geven omdat deze sterk worden beïnvloed door de weersomstandigheden.

Als richtlijn kan worden aangehouden dat de werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in der periode september tot en met oktober. Indien het plangebied in deze periode ongeschikt is gemaakt als overwinteringsbiotoop van amfibieën en broed biotoop van algemene broedvogels kunnen de werkzaamheden ook buiten deze periode worden uitgevoerd.

Bescherming bomen en struweel

Ten tijde van de werkzaamheden dienen de bomen en struweel nabij het tracé voldoende te worden beschermd middels een afzetting. Op deze manier wordt voorkomen dat het

plangebied na afloop van de werkzaamheden minder geschikt is voor beschermde soorten door een afname van schuil mogelijkheden.

Alleen binnen werkterrein

De werkzaamheden dienen alleen uitgevoerd te worden binnen het aangewezen werkterrein. Het stallen van materiaal en materieel is ook alleen binnen het werkterrein toegestaan. Hiermee wordt voorkomen dat het omliggende gebied verstoord wordt. Terreinen waar een verbod tot betreding geldt, moeten zichtbaar worden gemarkeerd om aan te geven dat betreding niet is toegestaan.

Vleermuizen

Om de mogelijk aanwezige, foeragerende en langs vliegende vleermuizen niet te verstoren dient in de periode april tot en met november enkel tussen zonsopkomst en –ondergang te worden gewerkt. Indien dit niet mogelijk is dient gedurende schemeruren te worden gewerkt met aangepaste verlichting met een smalle naar beneden gerichte lichtbundel. Het verlichten van de bomen en de bouwkegel is niet toegestaan.

Algemene broedvogels

Voor algemene broedvogels geldt dat de eventueel in gebruik zijnde broedlocaties/nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd zijn. Verstoring van deze nesten is niet toegestaan en wordt bovendien geen ontheffing voor verleend. Door buiten het broedseizoen te werken, kunnen negatieve worden effecten voorkomen. Het broedseizoen is een globale periode (doorgaans tussen 15 maart en 15 augustus), ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.

Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, dient op tijd gestart te worden met het nemen van voorzorgsmaatregelen (zoals broedvogelvrij houden) zodat voorkómen kan worden dat vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden tot broeden komen. Een voorbeeld van een dergelijke maatregel is het kort maaien (en houden) van de vegetatie. De invulling van het broedvogelvrijhouden dient te worden omschreven in een Ecologisch Werk Protocol. Daarnaast dient een ter zake kundige voorafgaande aan de start van de werkzaamheden te controleren of broedgevallen aanwezig zijn en te beoordelen of mogelijk aanwezige broedgevallen door de werkzaamheden verstoord kunnen worden.

8 Vervolg traject

Opstellen Ecologisch Werk Protocol

Bovenstaande maatregelen dienen verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol is gericht op de daadwerkelijke uitvoering. In het protocol worden de werkzaamheden, gedetailleerde planning en bijbehorende voorzorgs- of mitigerende maatregelen beschreven. Werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog. Eventuele aanvullende voorwaarden, voortkomend uit een verleende ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, worden ook opgenomen in het protocol. Zowel de initiatiefnemer als de aannemer en alle andere betrokken partijen (bijv. onderaannemers) dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van het ecologisch werkprotocol en de maatregelen op te volgen.

Vervolgonderzoek beschermde gebieden

Op basis van de quickscan kan niet worden uitgesloten of de voorgenomen ingreep mogelijk (significante) negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in en binnen de invloedssfeer van het plangebied.

Om de gevolgen van de voorgenomen ingreep op het Natura 2000-gebied te kunnen beoordelen dient een nader onderzoek in de vorm van een voortoets te worden uitgevoerd.

Bijlagen

Bijlage 1 Wetgeving en beleid

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) vervangt vanaf 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wnb richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wnb zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wnb zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wnb zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wnb een vergunningensysteem opgenomen. Hier aan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wnb wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significante negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wnb gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is erop gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wnb opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1).

Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wnb de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wnb (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Houtopstanden

Het doel van in de Wnb opgenomen de regels ten aanzien van houtopstanden blijft de blijft de instandhouding van het bosareaal. De kern wordt gevormd door een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze regels vloeien als zodanig niet onmiddellijk voort uit internationale verplichtingen, maar is van wezenlijk belang in het licht van nationale en internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen.

De regels met betrekking tot houtopstanden zijn van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Wn' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De wet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Wn' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings-)vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de wet, met uitzondering van éénrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkings-percentages van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, éénrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparen en kweekgoed.

Ook bevat de Wnb een basis om regels te stellen ter uitvoering van Europese regels die beogen te verzekeren dat in internationaal verband verhandeld hout en verhandelde houtproducten duurzaam zijn.

Nesten

De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wn. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voormalige ecologische hoofdstructuur, EHS) is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat in de basis gevormd wordt door de al bestaande natuur, zoals duinen, heiden, bossen, meren en landgoederen. Aanvullend hierop worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, bijvoorbeeld op gronden die eerst voor landbouw gebruikt werden. Ecologische natuurverbindingen verbinden deze gebieden met elkaar.

In het NNN liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 nationale parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen. Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling (spelregels EHS) van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in deze gebieden het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien de voorgenomen planontwikkeling met bijbehorende ingreep/ingrepen niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden, tenzij het onderstaande van toepassing is.

Saldobenadering

In die gevallen waarbij het instrument saldobenadering van toepassing is hoeft het 'nee, tenzij'-afwegingskader niet doorlopen te worden en is ook geen sprake van compensatie, zoals bij ingrepen onder het 'nee, tenzij'-regime.

Harde eis hierbij is wel dat aan alle voorwaarden voor het toepassen van de saldobenadering wordt voldaan. Alleen dan is immers per saldo winst voor het NNN gegarandeerd. Is dit niet het geval dan geldt onverkort het 'nee, tenzij'-regime.

Beoordeling van effecten van een ingreep op het NNN

Voor de beoordeling van de effecten van een ingreep en bij het nader invullen van de begrippen: 'geen netto verlies', 'behoud van ambitie', 'versterking van het NNN' en 'kwaliteitsslag' zijn de volgende aandachtspunten ten aanzien van natuurkwaliteit belangrijk:

- zowel de actuele natuurwaarden als het vastgelegde natuurdoel zijn relevant;
- natuurwaarden worden primair afgemeten aan doelsoorten en natuurlijkheid (de kwaliteitscriteria van natuurdoeltypen);
- behoud en ontwikkeling van natuurwaarden zijn afhankelijk van het voldoen aan een reeks van randvoorwaarden (met name bodemgesteldheid, waterkwaliteit, processen in de omgeving, minimumoppervlakte en beheer).
- significant negatieve effecten betreffen zowel natuur- als hun randvoorwaarden;
- lokale ingrepen kunnen (negatieve) effecten hebben op drie schaalniveaus: lokaal, regionaal (kerngebied van het NNN) en landelijk (hele NNN). De vervangbaarheid van natuur hangt af van meerdere ecologische aspecten alsmede relevante nationale beleidsambities.

Bijlage 2 Bronnen

Geraadpleegde literatuur:

Boesveld A., Gmelig Meyling A.W., Van Lente I., Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2011. Platte Schijfhoren, Anisus vorticulus, Stichting Anemoon, 2011.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, 2006, Odonata, KNNV, Utrecht.

Brabantslandschap, 2017, Natuurgebieden: Brabantse Wal Zoomland, www.brabantslandschap.nl, geraadpleegd op 25 juli 2017

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. 2016, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M., & Delft, J.J.C.W. van, (RAVON) (redactie) 2009 De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorische Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.

NDFF, 2017a Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF, NDFF - quickscanhulp.nl

NDFF, 2017b NDFF verspreidingsatlas 30 november 2016 NDFF - verspreidingsatlas.nl

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse Fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.

Provincie Noord-Brabant, 2014, Natura 2000 Beheerplan Markiezaat, Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch

Provincie Noord-Brabant, 2016, Provinciaalblad nummer 6933 verschenen op 29 december 2016, Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch

RAVON, 2014, Ravon no. 59, bijlage, Waarnemingenoverzicht 2014, RAVON, Nijmegen.

Stumpel, T., Strijbosch, H., Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2006.

Vogelwerkgroep Bergen op Zoom, 2017, Veerkracht 22^e jaargang, www.vwboz.nl, Vogelwerkgroep Bergen op Zoom, Bergen op Zoom

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017)
Vleermuisprotocol 2017, maart 2017, www.netwerkgroenebureaus.nl en
www.zoogdiervereniging.nl

Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant, 2017, Onderzoek en bescherming van vleermuizen in Noord-Brabant, www.vleermuizeninbrabant.nl, Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant, Oudenbosch

Weeda, E.J., e.a., Nederlandse oecologische flora, wilde planten en hun relaties, KNNV Uitgeverij, 2003.

Internetbronnen:

www.anemoon.org
www.bij12.nl
www.libellennet.nl
www.quickscanhulp.nl
www.ravon.nl
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
www.vleermuis.net
www.verspreidingsatlas.nl
www.vissenatlas.nl
www.vlindernet.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 3 Kaart regionale ligging

Locatie van het plangebied (rood omcirkeld; bron: pdok.nl)

Bijlage 4 Foto's van het plangebied

Noordpunt van het tracé

Tracé aan de Auvergnedijk

Gestuurde boring onder de Theodorushaven

Uit/intrede punt aan de Van Konijnenburgweg

Tracé aan de Van Konijnenburgweg

Tracé aan de Conrad weg

Tracé onder het Zoommeer (Natura 2000-gebied)

Noordlandseweg

Tracé door NNN vanaf de Noordlandseweg

NNN aangrenzend aan het Tracé op de Plaatvliet

Tracé op de Plaatvliet (noordzijde)

Tracé op de Plaatvliet (zuidzijde)

Wissels, graafsporen (midden) en aanwezige voedselbronnen (rechts) in het middelste deel van het tracé

Tracé ter hoogte van de Plaatkade

Tracé aan de Baarsvliet

Tracé aan de Baarsvliet t.h.v. Fonteinkruid

Zicht op de woonwijk nabij het tracé

Tracé t.h.v. de Snoekplas

Watergang de Plaatvliet

Schepnetbemonstering

Zicht op de Plaatvliet vanaf Markiezaatsmeer

Tracé t.h.v. Lamsoor

Snoekplas

Zuidzijde van het tracé t.h.v. Kervinkpolder

Locatie van gestuurde boring bij Koningin Beatrixbos

Bijlage 5 Resultaten NDFF

In onderstaande tabel staat per soort aangegeven op welke afstand de soort van het projectgebied de afgelopen vijf jaar is waargenomen. Hierin zijn alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten en de vogelsoorten waarvan het ministerie op een indicatieve lijst aangeeft dat deze jaarrond beschermde nesten hebben. Meer informatie over de waarnemingen die hiervoor gebruik zijn is te vinden op de site van de NDFF.

Er is hierbij niet geselecteerd op type waarnemingen zoals, bijvoorbeeld enkel broedvogeltellingen voor de vogels. Het resultaat in de tabel geeft een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen, in de NDFF voor bovengenoemde soorten.